

Toelichting dispensatieprocedure bij avv-verzoeken

Versie 1

datum	29 januari 2019
status	Definitief

Toelichting dispensatieprocedure bij avv-verzoeken

1. Algemeen

Het formulier dispensatie voor avv is bedoeld voor het verzoeken om dispensatie van algemeen verbindend te verklaren (avv) bepalingen van een cao. Om voor dispensatie in aanmerking te komen moet aan enkele eisen worden voldaan, waarop hierna verder wordt ingegaan. Deze eisen vloeien voort uit het Toetsingskader AVV en het Besluit aanmelding van cao's en het verzoeken om avv.

Heeft u bedenkingen op grond van werkingssfeeroverlap van uw (doorgaans) avv-de cao met een voor avv voorgedragen bedrijfstak- cao, dan wel bedenkingen van overige aard, dan dient u uw bedenkingen separaat in te dienen conform de procedure die omschreven is in onderdeel 3.2 van het Toetsingskader AVV. Deze bedenkingen kunt u ook digitaal indienen met behulp van het formulier bedenkingen tegen avv.

2. Samenloop dispensatieverzoek en bedenkingen vanwege overlappende werkingssferen

In geval van bedenkingen op grond van werkingssfeeroverlap als hierboven bedoeld, dient conform onderdeel 6.2 van het Toetsingskader AVV eerst het werkingssfeerprobleem opgelost te worden alvorens de avv-procedure kan worden voortgezet. Indien beide cao's waarbij het werkingssfeerprobleem speelt voor avv zijn voorgedragen, liggen beide procedures stil. Dispensatieverzoeken die in dit verband zijn ingediend zullen worden aangehouden totdat het werkingssfeerprobleem is opgelost, omdat na het bereiken van een oplossing voor het werkingssfeerprobleem dispensatie in principe niet meer aan de orde zal zijn.

3. Stapsgewijze toelichting vereisten voor dispensatie van avv

a) *Bevoegdheid indiener*

Om voor dispensatie in aanmerking te komen moet u in ieder geval direct gebonden zijn aan een eigen rechtsgeldige cao. Verzoeken om dispensatie voor avv behoren te worden ingediend door of namens alle partijen die de rechtsgeldige cao hebben afgesloten op grond waarvan dispensatie wordt gevraagd voor de daaronder vallende werkgever(s).

b) *Wanneer indienen*

Een dispensatieverzoek moet worden ingediend binnen de periode van tervisielegging van de toepasselijke werkingssfeerbepaling(en) van de voor avv voorgedragen bedrijfstak-cao waarvan u gedispenseerd wilt worden. Deze periode wordt aangekondigd in de Staatscourant en wordt tevens bekend gemaakt op de website <http://cao.szw.nl>, onder 'Bekendmaking ter visie leggingen avv-verzoeken'. Een buiten de periode van tervisielegging ingediend dispensatieverzoek wordt niet gehonoreerd.

c) *Tussentijdse wijzigingen avv-besluit*

Indien tijdens de duur van een geldend avv-besluit avv wordt verzocht voor een tussentijdse wijziging van de werkingssfeerbepaling(en), kan ook binnen de periode van tervisielegging daarvan een dispensatieverzoek worden ingediend. Dit verzoek kan echter uitsluitend worden gehonoreerd indien die tussentijdse wijziging als gevolg heeft dat daardoor de werkgever(s) op wie het dispensatieverzoek

betrekking heeft onder de werkingssfeer van de avv'de bedrijfstak-cao komen te vallen.

De toepasselijke werkingssfeerbepaling(en) worden bij een tussentijdse wijziging ook ter visie gelegd wanneer sprake is van een avv-de cao waarin tevens fondsbepalingen zijn opgenomen welke voor een langer tijdvak zijn avv-d dan de overige bepalingen, en het avv-verzoek betrekking heeft op die overige bepalingen vanwege het verstrijken van de duur ervan. In die specifieke situatie maakt de tervisielegging van de toepasselijke werkingssfeerbepaling(en) het mogelijk om dispensatie te verzoeken van de cao-bepalingen waarvoor om avv is verzocht.

- d) *Reeds uitgezonderd van avv*
Wanneer één van de volgende situaties zich voordoet zal uw verzoek om dispensatie niet worden gehonoreerd:
- uw onderneming of subsector valt (blijkens mededeling van de om avv-verzoekende partijen) niet onder de werkingssfeer van de bedrijfstak-cao;
 - uw onderneming of subsector is op grond van een in de cao opgenomen, en verbindend te verklaren, (dispensatie)bepaling van die cao uitgezonderd;
 - uw onderneming of subsector is van het verzoek tot avv uitgezonderd.
- e) *Aanduiding te dispensereren werkgevers*
Van belang is dat objectief bepaalbaar moet zijn op welke werkgever(s) uw verzoek om dispensatie betrekking heeft. Indien sprake is van een subsector-cao kan hier bijvoorbeeld invulling aan worden gegeven door om dispensatie te verzoeken voor de leden van de contracterende werkgeversorganisatie(s) die gebonden zijn aan die subsector-cao. Ingeval de werkingssfeer van een cao betrekking heeft op een bepaalde onderneming en niet nader genoemde werkmaatschappijen daarvan, is het van belang expliciet te benoemen op welke concrete onderneming(en) het dispensatieverzoek betrekking heeft.
- f) *Eigen rechtsgeldige cao*
Een dispensatieverzoek komt alleen in aanmerking voor toewijzing indien u op het moment van indiening van het verzoek beschikt over een eigen rechtsgeldige cao. Uw cao dient te zijn aangemeld conform artikel 4 van de Wet op de Loonvorming. Verder dient (dienen) de onder uw cao vallende werkgever(s) als zodanig in aanmerking te komen voor dispensatie.
- g) *Expiratiedatum bij stilzwijgende verlening*
Wanneer de oorspronkelijke looptijd van uw cao is verstreken maar de cao niet van rechtswege is beëindigd of is opgezegd, is de duur van de cao op grond van het bepaalde in de cao zelf of het op grond van het bepaalde in artikel 19 Wet op de CAO (stilzwijgend) verlengd. In voorkomend geval is het van belang dat u bij uw verzoek de verlengde looptijd van uw cao aangeeft.
- h) *Leden binnen de werkingssfeer*
Op grond van het Toetsingskader AVV moeten de contracterende vereniging(en) van werknemers één of meer leden hebben in de werkingssfeer van de cao. In voorkomend geval geldt dit overigens gelijkelijk voor de contracterende vereniging(en) van werkgevers.
- i) *Dubbele gebondenheid*
Op grond van de Wet op de CAO zijn werkgevers gebonden aan een (bedrijfstak-) cao indien zij tijdens de duur van die cao, te rekenen vanaf het tijdstip waarop deze is aangegaan, lid zijn of worden van een werkgeversvereniging die deze cao is aangegaan en bij de overeenkomst zijn betrokken. Deze gebondenheid aan die

(bedrijfstak-) cao blijft ook bestaan indien het lidmaatschap wordt beëindigd, maar dan alleen tot aan het einde van de (oorspronkelijke) looptijd van die cao, dan wel tot aan het moment dat die cao wordt gewijzigd.

In het voorkomend geval dat een werkgever die op grond van zijn huidig of voormalig lidmaatschap gebonden is aan de bedrijfstak- cao en daarnaast ook aan een eigen ondernemings- of subsector- cao, ontstaat er een situatie van dubbele gebondenheid. Deze dubbele gebondenheid ontstaat ongeacht het feit of bepalingen van de bedrijfstak-cao algemeen verbindend worden verklaard. Dispensatie van een avv-besluit in verband met een eigen subsector-cao wordt alleen verleend aan werkgevers die op het moment van inwerkingtreding van dat avv-besluit gebonden zijn aan die subsector-cao. Indien één of meer van die werkgevers op dat tijdstip tevens zijn gebonden aan de bedrijfstak-cao waarvan dispensatie is verzocht, wordt met betrekking tot die werkgever(s) geen dispensatie verleend. Dit geldt in voorkomend geval ook bij dispensatie in verband met een eigen ondernemings-cao.

- j) Gewijzigde omstandigheden na toekenning eerder dispensatieverzoek*
Denkt u bij de beantwoording van de vragen over de gewijzigde omstandigheden na de vorige dispensatieprocedure in ieder geval aan wijzigingen in de werkingssfeer van de cao, de aard van de cao of wijzigingen met betrekking tot de contracterende cao-partijen. Bij de toetreding van een nieuwe contracterende vereniging betekent dit dat u opnieuw moet toelichten dat partijen onafhankelijk zijn ten opzichte van elkaar, zoals hieronder omschreven bij onderdeel 3l. Ook bij een wijziging in de zwaarwegende argumenten op grond waarvan u dispensatie heeft verkregen, dient u dit toe te lichten.
- k) Zwaarwegende argumenten*
Dispensatieverlening geschiedt in de lijn met de doelstelling van de Wet AVV. Het doel van avv is de totstandkoming en de inhoud van collectieve afspraken over arbeidsvoorwaarden te ondersteunen, met als beoogd effect te voorkomen dat niet gebonden werkgevers en werknemers door onderbieding concurreren op arbeidsvoorwaarden. Een dispensatieverzoek wordt alleen in behandeling genomen wanneer deze is voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de beoogde dispensatie aansluit bij deze doelstelling.
- Dispensatie van avv wordt alleen verleend indien vanwege zwaarwegende argumenten toepassing van de bedrijfstak-cao door middel van avv redelijkerwijs niet kan worden gevegd. Van zwaarwegende argumenten is met name sprake als de specifieke bedrijfskenmerken op essentiële punten verschillen van de ondernemingen die tot de werkingssfeer van de voor avv voorgelegde cao gerekend kunnen worden.
Weging van afzonderlijke arbeidsvoorwaardenpakketten vindt in het kader van een dispensatieverzoek niet plaats.
- l) Onafhankelijkheid cao-partijen*
Een dispensatieverzoek wordt alleen in behandeling genomen wanneer deze is voorzien van een motivering waaruit blijkt dat de partijen die de eigen cao zijn overeengekomen ten opzichte van elkaar onafhankelijk zijn.
Dat wil zeggen dat ze vrij moeten zijn van inmenging van de één in de zaken van de ander bij de oprichting, de uitoefening van werkzaamheden en het beheer van hun organisaties (ILO-verdrag nr.98).

De elementen die bij de beantwoording van deze vraag naar de onafhankelijkheid aan de orde kunnen komen zijn bijvoorbeeld de volgende:

- de historie van de werknemersvereniging en werkgever(s)vereniging);

- de lidmaatschapsbasis van de werknemers- en werkgeversvereniging;
- organisatie en structuur van de werknemers- en werkgeversvereniging;
- financiën van (met name) de werknemersvereniging;
- faciliteiten die door de werkgever(s) geboden worden aan de bestuurders/leden van de werknemersvereniging;
- voorgeschiedenis van de cao(-onderhandelingen).

Een indicatie voor de onafhankelijkheid is gegeven wanneer:

- partijen die avv verzoeken bij het avv-verzoek of in de zienswijze op het dispensatieverzoek aangeven in te stemmen met het dispensatieverzoek;
- een van de werknemersverenigingen die direct betrokken is bij de cao waarvoor avv wordt verzocht ook direct betrokken is bij de cao waarvoor dispensatie wordt verzocht.

Met de naar aanleiding van deze vraag door u verstrekte informatie zal vertrouwelijk worden omgegaan. Dit betekent dat de hiervoor aangeleverde bijlage in het verdere verloop van de procedure niet aan anderen zal worden toegezonden.

m) *Tijdstip dispensatieverlening*

Indien uw dispensatieverzoek wordt gehonoreerd, kan dit alleen gebeuren op het moment dat er een besluit tot avv wordt genomen. Als niet tot avv kan worden overgegaan vanwege bijvoorbeeld expiratie van de betreffende cao, zal het dispensatieverzoek niet verder worden behandeld. Dit geldt omdat het desbetreffende avv-besluit waarop het dispensatieverzoek betrekking heeft in dat geval ontbreekt.

4. Verloop van de procedure

Uw dispensatieverzoek kan alleen in behandeling worden genomen indien u een volledig ingevuld formulier indient. Indien uw verzoek als onvolledig wordt beschouwd, zult u gedurende een periode van twee weken in de gelegenheid worden gesteld om uw verzoek aan te vullen. Ingeval deze periode verstreken is zonder dat wij een afdoende reactie van u hebben ontvangen, zal uw verzoek niet in behandeling worden genomen.

Er bestaat de mogelijkheid dat u in een latere fase van de dispensatieprocedure nog gevraagd wordt een toelichting te geven op uw dispensatieverzoek. In dit verband zij opgemerkt dat, gelet op het belang dat als zodanig met avv is gemoeid, de in het kader van de dispensatieprocedure gestelde termijnen kort zijn. Als door u niet binnen de gestelde termijnen niet of niet voldoende wordt gereageerd, wordt het verzoek om dispensatie niet gehonoreerd.

Zodra aan het (vorm)vereiste van een volledig ingevuld formulier is voldaan, zullen partijen bij de cao waarvan u dispensatie verzoekt in de gelegenheid worden gesteld om schriftelijk zienswijzen in te brengen ten aanzien van uw verzoek. Deze krijgen daartoe een termijn van 3 weken.

Wanneer partijen bij de cao die om avv hebben verzocht ten aanzien van het dispensatieverzoek geen bezwarende zienswijze hebben ingediend, dan wel niet binnen de gestelde termijn een zienswijze hebben ingediend, wordt het dispensatieverzoek in principe ingewilligd.

Indien wel (tijdig) een bezwarende zienswijze ten aanzien van het dispensatieverzoek is ingediend, zult u in de gelegenheid worden gesteld binnen een termijn van 2 weken schriftelijk op deze zienswijze te reageren.

Daarnaast kunnen bij belangrijke vragen omtrent een dispensatieverzoek ook derden, zoals bijvoorbeeld de Stichting van de Arbeid, worden geraadpleegd.

Op uw dispensatieverzoek wordt een afzonderlijk besluit genomen, dat aan u en de om avv verzoekende cao-partijen bekend gemaakt zal worden, door middel van toezending van de gegeven beschikking. Daarnaast zal van de gegeven beschikking kennis worden gegeven bij gelegenheid van de mededeling van het besluit tot avv in de Staatscourant. De Stichting van de Arbeid wordt geïnformeerd over de gegeven beschikking.

In het kader van artikel 4:14 derde lid Algemene wet bestuursrecht wordt opgemerkt dat de beschikking niet eerder gegeven kan worden dan op het moment dat er tot avv wordt overgegaan.

Verleende dispensaties worden vermeld in een in het besluit tot avv opgenomen dictum, en gelden tot aan het moment van expiratie van het desbetreffende avv-besluit. Voor een opvolgend (volledig nieuw) avv-besluit dient opnieuw om dispensatie te worden verzocht.